

Sune Jon Hansen & Josefine Weng

Pædagogisk fantasi og markedet - om utopier til salg og genkendelige revolutioner

Med udgangspunkt i en udpegning af tre pædagogiske fantasier, som historisk har gjort og gør sig gældende på lilleskoler, undersøger vi i denne artikel, hvordan disse fantasier står i relation til et marked med en hvis efterspørgsel på samfundskritik og nye pædagogikformer. En efterspørgsel som ikke deles af alle og som rummer det paradoksale forhold, at fantasier om omvæltning og forandring skal kunne genkendes og anerkendes i den samtid og det samfund, der ønskes et opgør med. Så hvor pædagogisk alternativ kan man overhovedet være, når man samtidig skal have 'kunder i butikken'? Hvem bliver kunderne, og hvad er det man sælger? Som et afsluttende perspektiv vil vi bringe den nye kapitalistiske ånd på banen og spørge om den ikke allerede har erobret de pædagogiske fantasier – om ikke projektbaseret undervisning, udgangspunktet i den enkelte elevs kompetencer, afsættet i et særligt demokratisk sindelag, og vægtningen af personlig, formativ evaluering og feedback frem for karakterer alle er udtryk for en institutionel manifestation af en kapitalistisk ånd.

Christian Sandbjerg Hansen

Fantasi om kollektive børne- og ungdomsmiljøer. En montage

Dette projekt og dets metode: litterær montage. Jeg har intet at sige. Kun noget at vise. ... at overføre montagens princip til historien. Altså at opføre de store konstruktioner ved hjælp af de mindste, fint og præcist fremstillede byggeelementer. Ja, at kunne se helhedsprocessens krystal i analysen af selv det mindste element. Altså at bryde med den historiske vulgærmarxisme. I kommentarens struktur. * Historiens affald *

Søren Langager

Mod på mere – Akademiet for Utæmmet Kreativitet (AFUK) En beretning

'Kun virkeligheden overgår fantasien' lyder en gammelkendt kliché. Aktuelt kan den lede tankerne hen på USA's præsident Donald Trump, men han er ikke med i denne lille artikel. Heller ikke 'Fake News', for det er en sandfærdig om end personlig beretning om opløftende erfaringer fra et empirisk forskningsindblik i AFUK. Et usædvanligt pædagogisk miljø, der i mere end tredive år – i perioder med nød og næppe - har overlevet tidens ungdomspolitiske opstramninger med stadig mere fagligt målrettede indsatser for unge, der ikke uden videre kan eller vil følge den direkte vej fra skole over uddannelse til job. I flere omgange – først tre år midt i 2000'erne og nu igen fra 2016 – har jeg haft fornøjelsen af som forsker at følge miljøet tæt, og det er erfaringer herfra med indblik i stedets kultur og historier fra 'gamle dage', jeg trækker på, sammen med en afstikker til Kaospiloterne, der har en del tankegods til fælles med AFUK, og som jeg fulgte i en årrække i fra 1980'erne til ind i 1990'erne.

Lene Gutzon Münster

Kunsten at skabe rum for det æstetiske i pædagogisk praksis

Formålet med artiklen er at introducere en æstetisk tilgang i praksis, der favner det immaterielle og det spontane. Den forholder sig samtidig kritisk til den rådende æstetik-forståelse, der vægter produktion. Artiklen vil vise, at børn allerede er i gang med æstetisk praksis og vil synliggøre to aspekter, som den rådende æstetik-forståelse overser, så det pædagogiske fokus og arbejde med æstetik udvides i dagtilbudskonteksten. Til at illustrere børns æstetiske praksis og hvordan pædagoger kan understøtte æstetisk eksperimenterende samværsformer, trækker jeg empiriske eksempler frem, der skaber rum for børns politiske, poetiske og performative fremtræden.

Artiklen trækker på Hannah Arendts filosofi, hvor frihed som intersubjektivitet og fremtrædelse er centrale begreber, og hvor det æstetisk-kommunikative rum ses som en vej til udvikling og styrkelse af intersubjektivitet og fællesskaber i pædagogisk praksis.

Kirsten Hyldgaard

For en fantasiløs tænkning og en mulig nihilistisk pædagogik

Fantasi behøver ikke nødvendigvis at blive diskuteret i forhold til begreber som frihed, det anderledes, det nye, det alternative, det kritiske. Artiklens tese er, at fantasi også kan betragtes som en hindring for at tænke nyt, ja, som en beskyttelse mod at skulle tænke overhovedet. Begrebet fantasi forudsætter som regel et tosidet forhold mellem et subjekt med et indre forestillingsliv over for en ydre verden af objekter. Netop dette forhold vil såvel Lacan som Heidegger lægge bag sig. Udgangspunktet er dels Lacans begreb om fantasme, dels Heideggers spørgsmål om, hvad det vil sige at tænke og at lære at tænke. I psykoanalysen findes der ikke noget utopisk eller kritisk potentiale i begrebet fantasi, og begrebet figurerer næppe overhovedet hos Heidegger. Snarere end fantasi er "det reelle" det begreb hos Lacan, der kan give anledning til at tænke nyt. Hos Heidegger er det begreberne "tildragelse" og "unddragelse", der refererer til en mulig forandring af måder, hvorpå der kan tænkes. Endelig spørges der, om konsekvensen af dette må være en nihilistisk pædagogik.